

RAPPORT 3. KVARTAL 2018

SpareBank 1 Grupper

INNHOOLD

Resultatutvikling	3
Resultatregnskap	11
Utvidet resultatregnskap	13
Balanse	14
Egenkapital	15
Kontantstrømoppstilling	17
Solvens II	17
Noter til regnskapet:	
- Note 1 Regnskapsprinsipper	19
- Note 2 Estimater og skjønnsmessige vurderinger	19
- Note 3 Nærstående parter	19
- Note 4 Segmentinformasjon	20
- Note 5 Pensjonsordning	21
- Note 6 Finansielle derivater	21
- Note 7 Verdsettelseshierarki	23
- Note 8 Verdipapirer til virkelig verdi	26
- Note 9 Nøkkeltall	27

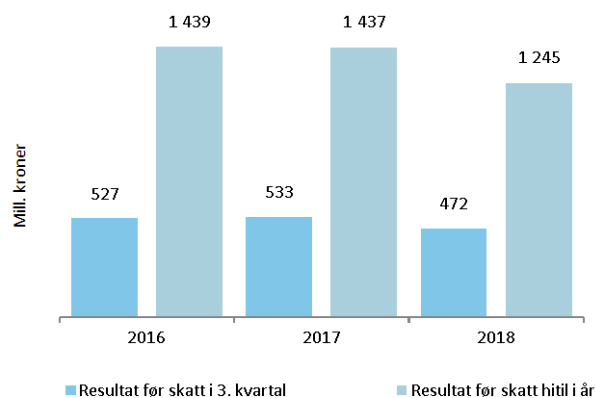
Resultatutvikling per 3. kvartal 2018

- Konsernresultat før skatt per 3. kvartal ble 1.245 (1.437)¹ mill. kroner. Annualisert egenkapitalavkastning ble 16,1 (19,4) % hittil i år.
- SpareBank 1 Forsikring AS (livsforsikring) hadde et resultat før skatt på 473 (523) mill. kroner. Både risiko- og administrasjonsresultatet var bedre enn samme periode i fjor, men lavere finansinntekter ga en resultatnedgang.
- SpareBank 1 Skadeforsikring konsern oppnådde et resultat før skatt på 682 (852) mill. kroner. Resultatnedgangen skyldes både lavere finansinntekter og et svakere forsikringsresultat.
- ODIN Forvaltning AS oppnådde et resultat før skatt på 92 (85) mill. kroner. Forvaltningskapitalen var 3,8 mrd. kroner høyere enn for ett år siden og dette bidro til en økning i inntektene.
- SpareBank 1 Factoring AS hadde et resultat før skatt på 45 (37) mill. kroner. Resultatfremgangen skyldes volum- og inntektsvekst på alle forretningsområder.
- SpareBank 1 Portefølje AS oppnådde et resultat før skatt på 44 (29) mill. kroner. Høy innfordring bidro til oppskrivning av porteføljeverdiene.
- Conecto AS fikk et resultat før skatt på 17 (19) mill. kroner.

RESULTAT SPAREBANK 1 GRUPPEN

Den 24. september 2018 inngikk SpareBank 1 Gruppen AS og DNB ASA en avtale om å slå sammen sine forsikringsvirksomheter. Sammenslåingen vil skje ved at DNB Forsikring AS fusjonerer med SpareBank 1 Skadeforsikring AS. Som et ledd i transaksjonen vil de individuelle personrisikoproduktene fra SpareBank 1 Forsikring AS og DNB Livsforsikring, samt de bedriftsbetalte personrisikoforsikringene fra SpareBank 1 Forsikring AS, bli overført til det nye selskapet. SpareBank 1 Gruppen AS skal ha en eierandel på 65 % og DNB ASA 35 % i det nye selskapet. DNB har en opsjon på å kjøpe seg opp til 40 % eierandel. Selskapet vil være et datterselskap av SpareBank 1 Gruppen AS. Fusjonen vil etter planen gjennomføres 1. januar 2019, forutsatt godkjenning fra Finanstilsynet. Konkurransetilsynet har meddelt at det ikke finner grunnlag for inngrep ettersom fusjonen ikke vil påvirke konkurransen i markedet negativt.

SpareBank 1 Gruppen oppnådde et resultat før skatt i 3. kvartal på 472 (533) mill. kroner. Resultatbidraget fra datterselskapene utgjorde 507 (558) mill. kroner.

Konsernet hadde en skattekostnad på 275 (314) mill. kroner per 3. kvartal. Resultat etter skatt for SpareBank 1 Gruppen konsern ble 970 (1.123) mill. kroner. Dette ga en annualisert egenkapitalavkastning på 16,1 (19,4) %.

Samlet forvaltningskapital i konsernet var 76,7 mrd. kroner per 30. september 2018. Dette er en økning på 8,8 mrd. kroner det siste året.

SpareBank 1 Gruppen er, som et forsikringsdominert finanskonsern, underlagt Solvens II-regelverket. Solvensmarginen per 30. september på konsolidert nivå var 174 % uten bruk av overgangsregler, sammenlignet med 179 % på samme tidspunkt i 2017. Det er fastsatt et mål om en solvensmargin på 150 % på konsolidert nivå. Konsernet anses å være godt kapitalisert sett opp mot de regulatoriske kravene.

Per 30. september var det i SpareBank 1 Gruppen konsern i alt 1.064 (1.045) faste årsverk. Det siste året har det vært en bemanningsøkning i forsikringsselskapene med 15 årsverk.

Gjennomsnittlig sykefravær de siste 12 måneder per september var 3,6 (3,8) %, hvorav 3,1 (3,0) % var legemeldt sykefravær. Sykefraværet per 3. kvartal var 3,6 (3,7) % og legemeldt sykefravær var 2,7 (3,7) %.

¹ Tall i parentes angir beløpet eller prosenten for tilsvarende periode i fjor.

Resultat per forretningsområde:

Mill. kroner	3. kvartal		Per 3. kvartal		Året
	2018	2017	2018	2017	2017
Resultat fra datterselskapene før skatt					
SpareBank 1 Forsikring AS	152,6	200,1	473,0	522,5	835,5
SpareBank 1 Skadeforsikring konsern	296,5	296,3	682,3	851,6	1 311,4
ODIN Forvaltning konsern	35,5	31,1	91,8	85,4	105,7
LOfavør AS	0,4	1,2	1,8	4,1	7,2
SpareBank 1 Factoring AS	13,2	12,5	44,7	37,0	58,6
SpareBank 1 Portefølje AS	9,6	12,0	43,6	29,2	39,8
Conecto AS	5,4	6,8	17,1	19,1	22,5
SpareBank 1 Spleis AS	-3,2	-	-9,3	-	0,9
Konsernjusteringer	-3,0	-2,4	-8,8	-23,2	-57,0
Sum resultat datterselskaper før skatt	507,0	557,6	1 336,3	1 525,8	2 323,6
Driftskostnader morselskap	-19,4	-10,6	-58,0	-54,7	-68,9
Netto finans morselskap	-15,9	-14,1	-33,4	-34,1	-46,9
Andel tilknyttede selskap	-	-	-	-	1,8
Resultat før skatt	471,6	532,9	1 245,0	1 437,0	2 209,7
Skattekostnad	-102,7	-121,4	-274,9	-314,4	-398,4
Resultat etter skatt	368,9	411,5	970,0	1 122,6	1 811,3

SPAREBANK 1 FORSIKRING AS

SpareBank 1 Forsikring AS har satsingsområdene sine innenfor innskuddspensjon, hybridpensjon, gruppelevsforikring og individuelle risikoforsikringer. Selskapets produkter distribueres hovedsakelig gjennom bankene i SpareBank 1-alliansen, til LO og LO-forbund, samt via meglerkanalen til bedriftsmarkedskunder.

Resultatutvikling:

Mill. kroner	3. kvartal		Per 3. kvartal		Året
	2018	2017	2018	2017	2017
Risikoresultat etter tekniske avsetninger	168,2	70,7	364,6	230,1	334,2
Administrasjonsresultat	15,3	21,2	29,6	5,2	5,4
Renteresultat	-72,0	200,6	169,2	367,8	753,3
Vederlag for rentegaranti	5,3	8,6	16,5	24,5	22,6
Samlet resultat før tilleggsavsetninger	116,7	301,1	579,9	627,7	1 115,5
Avsetning til tilleggsavsetninger	64,8	-91,1	-35,1	-131,7	-245,6
Resultat til kunder	-48,6	-44,3	-135,5	-111,0	-297,3
Ufordelt resultat til kunder	16,2	-135,4	-170,6	-242,7	-542,9
Avkastning finansielle eiendeler selskapsporteføljen	31,6	46,0	99,7	172,2	309,6
Andre inntekter og kostnader til selskapet	-11,9	-11,6	-36,0	-34,7	-46,7
Resultat til eier før skatt	152,6	200,1	473,0	522,5	835,5
Skattekostnad	-35,0	-51,4	-110,2	-127,8	-164,2
Resultat til eier etter skatt	117,7	148,7	362,7	394,7	671,4

Resultat før skatt per 30. september ble 473 mill. kroner, som er 50 mill. kroner svakere enn i samme periode i fjor. Dette skyldes lavere finansavkastning i selskapsporteføljen. Både risiko- og administrasjonsresultatet var bedre enn i samme periode i 2017.

Selskapet hadde en skattekostnad på 110 (128) mill. kroner og resultat etter skatt var 363 (395) mill. kroner.

Som et ledd i fusjonen mellom SpareBank 1 Skadeforsikring AS og DNB Forsikring AS, vil personrisikoproduktene bli overført fra SpareBank 1 Forsikring AS til det nye skadeforsikringsselskapet gjennom en fisjon. SpareBank 1 Forsikring AS vil da bli et rent pensjonsforsikringsselskap. Fisjonen forutsetter godkjenning fra Finanstilsynet.

Risikoresultat

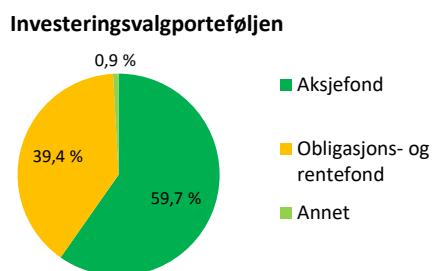
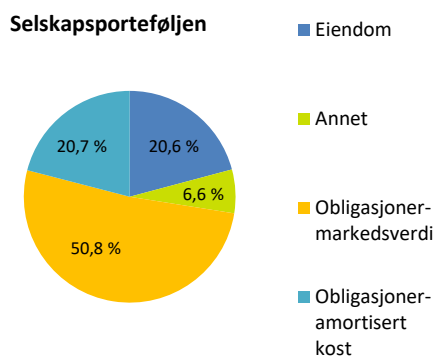
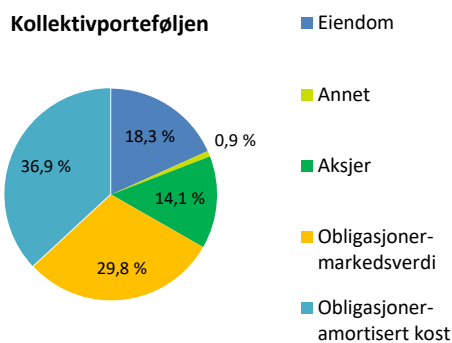
Netto risikoresultat utgjorde 365 (230) mill. kroner per 30. september. Det var særlig innen produktområdene Risikoprodukter uten overskuddsrett, blant annet Gruppeliv, at risikoresultatet var bedre enn i samme periode i fjor.

Administrasjonsresultat

Netto administrasjonsresultat ble 30 (5) mill. kroner i per 30. september. Bedret administrasjonsresultat skyldes både reduserte provisjonskostnader og en økning i gebyrinntektene. I tillegg var det en engangseffekt på avvikling av YTP-ordningen for ansatte i fjor på 7 mill. kroner.

Renteresultat

Netto renteresultat (finansinntekter i kundeporteføljene redusert med garantert avkastning) hittil i år ble 169 (368) mill. kroner. Reduksjonen i forhold til året før skyldes hovedsakelig tap ved realisasjon av valutaterminer som benyttes til sikringsformål. I fjor var det i samme periode en gevinst ved realisasjon av valutaterminer. Realiserte tap eller gevinster av slike terminforretninger motsvares mer eller mindre i sin helhet av tilsvarende økning eller reduksjon av kursreguleringsfondet. Vederlaget for rentegarantien utgjorde 17 (25) mill. kroner hittil i år.

Verdijustert avkastning i de fire kollektivporteføljene for ordinær bestand, fripoliser og ytelsespensjon, fripoliser med høye krav til avkastning og gammel individuell bestand var henholdsvis 2,7 %, 3,2 %, 3,2 % og 3,5 %. I figuren som viser aktivaallokering inngår de fire nevnte porteføljene i «Kollektivporteføljen». Bokført avkastning i disse porteføljene ble henholdsvis 2,3 %, 2,6 %, 2,5 % og 2,7 %. Avkastningen i selskapsporteføljen var 1,7 (3,0) % per 30. september.

Finansielle eiendeler knyttet til forsikringer med investeringsvalg utgjorde 29,6 mrd. kroner per 30. september, mot 23,6 mrd. på samme tidspunkt i fjor. Dette tilsvarer en økning på 25 %. Midlene fordelte seg med 59,7 % i aksjefond, 27,9 % i obligasjonsfond og 11,5 % i pengemarkedsfond. Selskapet tilbyr ulike investeringsprofiler i både bedrifts- og personmarkedet. De ulike investeringsprofilene ga følgende avkastning per 3. kvartal:

	100 % aksjer	Offensiv	Moderat	Forsiktig
BM	7,5 %	5,7 %	4,0 %	2,2 %
PM	6,3 %	4,7 %	3,2 %	1,7 %

Premieinntekter og erstatninger

Mill. kroner	3. kvartal		Per. 3. kvartal		Året
	2018	2017	2018	2017	2017
Individuelle rente-/pensjonsforsikringer	122,5	134,4	389,1	381,1	512,9
Individuelle kapitalforsikringer	214,7	197,8	633,2	589,0	793,9
Kollektive pensjonsforsikringer	137,2	151,1	495,8	599,6	718,8
Ulykkesforsikringer	86,1	81,5	255,7	243,3	326,8
Grupplivsforsikringer	176,0	174,9	585,0	577,0	746,5
Unit Link - Renteforsikringer	41,5	5,5	117,5	25,6	193,5
Unit Link - Kapitalforsikringer	91,1	76,0	278,4	203,8	306,1
Innskuddstjenestepensjon	839,0	662,4	2 442,0	1 928,1	2 638,3
Sum brutto forfalte premieinntekter	1 708,2	1 483,5	5 196,7	4 547,3	6 236,8
Overførte premiereserver fra andre selskaper	281,6	515,7	1 935,5	1 406,9	1 616,0
Avgitt gjenforsikringspremie	-51,9	-51,6	-153,4	-157,2	-211,1
Premieinntekter for egen regning	1 937,8	1 947,7	6 978,8	5 797,0	7 641,6

Brutto premieinntekter, eksklusive tilflyttet kapital, var 5.197 (4.547) mill. kroner per 3. kvartal. Overførte premiereserver fra andre selskaper utgjorde 1.936 (1.407) ved utgangen av 3. kvartal.

Brutto utbetalte erstatninger ble 1.802 mill. kroner, noe som er en økning på 106 mill. kroner i forhold til samme periode i fjor.

SpareBank 1 Forsikring AS vokser raskest i landet innenfor pensjonsområdet. Selskapet har gitt sine tjenestepensjonskunder landets beste avkastning de siste årene og har landets mest fornøyde tjenestepensjonskunder. Selskapet har en bevisst satsing på større bedrifter hvor blant annet meglerenheten og kundeservice i bankene har blitt styrket. Årets kundetilfredshetsundersøkelse fra Aalund Bedriftspensjonsbarometer, viser at SpareBank 1 rangeres høyest på tilfredshet, image og lojalitet i storkundemarkedet, som er bedrifter med over 100 ansatte.

Soliditet og kapitalforhold

Selskapets forvaltningskapital var 59,7 mrd. kroner per 30. september 2018. Dette var en økning på 7,4 mrd. kroner siste 12 måneder.

Selskapet er godt kapitalisert sett opp mot de regulatoriske kravene i Solvens II-regelverket. Solvensmarginen per 30. september 2018 var 166 %, uten bruk av overgangsregler, sammenlignet med 175 % på samme tidspunkt i fjor. Den langsiktige målsettingen er en solvensmargin mellom 140-160 %.

Kursreguleringsfondet var 2.414 mill. kroner ved utgangen av 3. kvartal, noe som er økning på 127 mill. kroner siden årsskiftet.

SPAREBANK 1 SKADEFORSIKRING KONSERN

SpareBank 1 Skadeforsikring konsern er det ledende norske selskapet på salg av forsikring gjennom bank, til bankkunder og medlemmer av LO-forbund.

Resultatutvikling:

Mill. kroner	3. kvartal		Per 3. kvartal		Året 2017
	2018	2017	2018	2017	
Opptjente premier f.e.r.	1 476,4	1 396,4	4 311,9	4 083,3	5 487,6
Påløpne erstatninger f.e.r.	-927,1	-874,2	-2 826,4	-2 532,1	-3 321,0
Forsikringsrelaterte driftskostnader f.e.r	-337,9	-317,6	-1 007,4	-995,5	-1 327,8
Andre inntekter/kostnader	1,2	0,5	1,8	3,6	5,8
Andre tekniske avsetninger	4,4	3,5	-23,6	-9,3	-68,3
Forsikringsresultat	217,1	208,6	456,4	550,0	776,2
Netto finansinntekter	83,1	87,7	229,7	292,8	526,3
Andre kostnader	-3,7	-0,0	-3,8	8,9	8,9
Resultat før skatt	296,5	296,3	682,3	851,6	1 311,4
Skattekostnad	-57,3	-58,1	-124,9	-153,7	-221,9
Resultat etter skatt	239,2	238,2	557,4	698,0	1 089,5

Resultat før skatt per 3. kvartal var 682 mill. kroner, noe som var 169 mill. kroner svakere enn i samme periode i fjor. Resultatnedgangen skyldes både lavere finansinntekter og et svakere forsikringsresultat, blant annet som følge av en vinter med mer kulde og snø enn fjorårets vinter.

Til tross for et lavere forsikringsresultat så er den underliggende lønnsomheten fra forsikringsvirksomheten fortsatt god. Resultatet fra forsikringsvirksomheten hittil i år ble 456 (550) mill. kroner. Nedgangen i forsikringsresultatet skyldes i hovedsak økte skadeprosenter i Privatmarkedet. Avviklingsgevinster på 278 mill. kroner i årets ni første måneder er 73 mill. kroner høyere enn samme periode i fjor. Brutto combined ratio hittil i år var 87,3 %, noe som er en økning på 2,2 prosentpoeng fra samme periode i fjor.

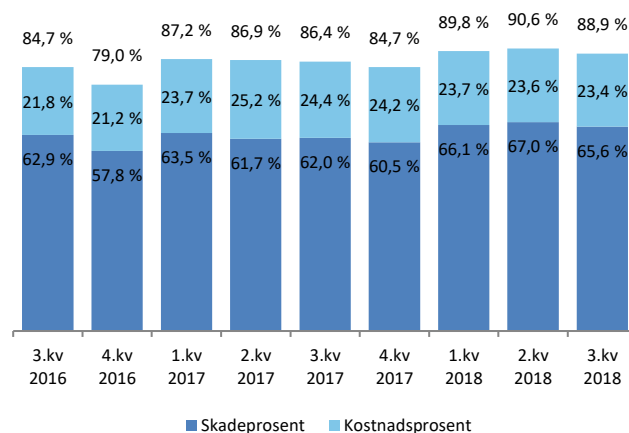
Skadeutvikling

Brutto skadeprosent i konsernet utgjorde 64,1 % hittil i år, noe som var 3,3 prosentpoeng høyere enn i tilsvarende periode i fjor. Økningen i skadeprosenten har sammenheng med flere skader for produktgruppene Hus og Bil som følge av en kaldere og mer snørik vinter sammenlignet med fjoråret. Brutto erstatningskostnader, som er summen av årets erstatninger fratrukket avviklingsgevinster, var 2.783 mill. kroner per 3. kvartal. Dette er en økning på 284 mill. kroner sammenlignet med tilsvarende periode i 2017. Årets erstatningskostnader i Privatmarkedet har økt med 284 mill. kroner, mens i Bedriftsmarkedet økte årets erstatningskostnader med 13 mill. kroner sammenlignet med samme periode i fjor.

Driftskostnader

Brutto kostnadsprosent var 23,2 (24,4) % hittil i år. Totale driftskostnader, eksklusiv mottatte provisjoner for avgitt gjensforsikring, var 1.007 mill. kroner per 3. kvartal, noe som er en

økning på 4 mill. kroner sammenlignet med tilsvarende periode i fjor.

Utvikling i combined ratio for egen regning, hittil i år (%):**Premieutvikling**

Brutto premieinntekter var 4.342 mill. kroner per 3. kvartal, en økning på 228 mill. kroner sammenlignet med samme periode i fjor. Inntektsøkningen skyldes i hovedsak en økning i antall forsikrede objekter som hus, bil og reise. Premieinntekt for egen regning ble 4.312 mill. kroner per 3. kvartal, noe som er en økning på 229 mill. kroner sammenlignet med tilsvarende periode i fjor. Avgitt premie til reassurandørene i 2018 er på nivå med tilsvarende periode i 2017.

SpareBank 1 Skadeforsikring AS har hatt en økning i premiebestanden på 272 mill. kroner hittil i år, hvorav 240 mill. kroner i privatmarkedet og 32 mill. kroner i bedriftsmarkedet. Ved utgangen av 3. kvartal hadde SpareBank 1 Skadeforsikring AS en total bestandspremie på 5.789 mill. kroner.

Kapitalforvaltning og soliditet

SpareBank 1 Skadeforsikring konsern hadde netto finansinntekter på 230 (293) mill. kroner per 3. kvartal. Den totale porteføljen hadde en finansavkastning på 2,6 (3,2) %. Reduksjonen i finansinntekter sammenlignet med fjoråret skyldes hovedsakelig lavere aksjeavkastning. Per 3. kvartal var aksjeavkastningen 5,9 %, mot en avkastning på 13,1 % i samme periode i fjor.

Selskapet er godt kapitalisert sett opp mot de regulatoriske kravene i Solvens II-regelverket. Solvensmarginen per 30.september var 228 %, uten bruk av overgangsregler, sammenlignet med 217 % på samme tidspunkt i fjor. Selskapets mål for solvensmarginen er 160%.

ODIN FORVALTNING KONSERN

ODIN Forvaltnings fond forvaltes aktivt og langsiktig.

Resultatutvikling:

Mill. kroner	3. kvartal		Per 3. kvartal		Året
	2018	2017	2018	2017	2017
Driftsinntekter	101,3	99,7	295,3	289,2	389,8
Lønnskostnader	-38,6	-38,9	-114,4	-114,2	-162,6
Avskrivninger	-4,1	-3,0	-11,4	-9,1	-12,0
Andre driftskostnader	-23,6	-27,0	-79,2	-82,2	-111,3
Sum driftskostnader	-66,3	-68,9	-205,0	-205,5	-285,9
Driftsresultat	35,0	30,8	90,3	83,7	103,9
Netto finansinntekter	0,5	0,3	1,5	1,7	1,7
Resultat før skatt	35,5	31,1	91,8	85,4	105,7
Skattekostnad	-8,8	-7,7	-22,7	-21,0	-26,5
Resultat etter skatt	26,7	23,4	69,0	64,4	79,1

ODIN Forvaltning oppnådde et resultat før skatt på 92 (85) mill. kroner per 3. kvartal. Høyere forvaltningskapital ga en økning på 6,1 mill. kroner i driftsinntektene sammenlignet med tilsvarende periode i fjor. Netto driftsinntekter utgjorde 295 (289) mill. kroner per 3. kvartal. Driftskostnadene utgjorde 205 (206) mill. kroner.

Total forvaltningskapital i fondene var 55,2 mrd. kroner per 30. september, noe som var 0,8 mrd. kroner høyere enn ved årsskiftet og 3,8 mrd. kroner høyere enn for ett år siden.

I årets ni første måneder ble det netto tegnet for -809 (-100) mill. kroner i aksjefond. Markedsandelen for aksjefond var 6,0 (7,6) %. I kombinasjonsfond ble det netto tegnet for 501 (646) mill. kroner. ODIN Forvaltning hadde en markedsandel for kombinasjonsfond på 10,3 (8,6) % ved utgangen av 3. kvartal. I ODIN Forvaltnings rentefond ble det netto tegnet for 1.088 (1.049) mill. kroner per 3. kvartal.

To av ODIN Forvaltnings ti aksjefond lå foran referanseindeksen per 30. september. Fire av fem kombinasjonsfond var bak indeks, mens alle ODIN Forvaltnings rentefond lå foran referanseindeksene.

SPAREBANK 1 FACTORING AS

SpareBank 1 Factoring AS tilbyr administrasjon, finansiering og kredittsikring av kundefordringer.

Resultatutvikling:

Mill. kroner	3. kvartal		Per 3. kvartal		Året
	2018	2017	2018	2017	2017
Netto rente- og provisjonsinntekter	28,2	25,9	86,0	74,2	103,0
Driftskostnader	14,5	12,6	40,8	36,3	44,0
Tap på utlån	0,5	0,8	0,5	0,8	0,4
Resultat før skatt	13,2	12,5	44,7	37,1	58,6
Skattekostnad	3,5	3,1	11,2	9,3	14,7
Resultat etter skatt	9,7	9,4	33,5	27,8	44,0

SpareBank 1 Factoring AS oppnådde et resultat før skatt på 45 (37) mill. kroner per 3. kvartal. Selskapet kan vise til fortsatt volum- og inntektsvekst. Utlånene har hatt en vekst på 336 mill. kroner eller 19,8 % det siste året.

SPAREBANK 1 PORTEFØLJE AS

SpareBank 1 Portefølje AS har sin virksomhet innen porteføljekjøp og porteføljeforvaltning.

Resultatutvikling:

Mill. kroner	3. kvartal		Per 3. kvartal		Året
	2018	2017	2018	2017	2017
Netto rente- og provisjonsinntekter	30,8	26,8	102,9	72,5	98,8
Driftskostnader	21,2	14,8	59,3	43,3	59,0
Resultat før skatt	9,6	12,0	43,6	29,2	39,8
Skattekostnad	2,4	3,0	10,9	7,3	10,0
Resultat etter skatt	7,2	9,0	32,7	21,9	29,8

SpareBank 1 Portefølje AS oppnådde et resultat før skatt på 44 (29) mill. kroner per 3. kvartal. Selskapet viser en fortsatt god utvikling på inntektsiden, og opprettholder en høy innfordring. Økte driftskostnader skyldes i hovedsak en økning i antall ansatte og økt bruk av konsulenter. Selskapet samarbeider med Conecto AS som driver inkassovirksomhet. I 3. kvartal er det inngått avtale med Conecto AS om at den delen av inkassodriften som relaterer seg til SpareBank 1 Portefølje AS, skal overføres til Confide AS som er et 100 % eiet datterselskap av SpareBank 1 Portefølje AS. Overføringen vil skje i løpet av 4. kvartal 2018.

CONECTO AS

Conecto AS er leverandør av innfordringstjenester til et bredt spekter av bedrifter, organisasjoner, bank- og finansinstitusjoner. Conecto AS' forretningsfilosofi er å gjendrive mest mulig av kundenes fordringer samtidig som deres omdømme ivaretas på en god måte.

Resultatutvikling:

Mill. kroner	3. kvartal		Per 3. kvartal		Året
	2018	2017	2018	2017	2017
Driftsinntekter	49,2	51,4	150,6	150,3	199,5
Driftskostnader	-43,9	-44,8	-134,1	-131,7	-177,7
Driftsresultat	5,2	6,6	16,5	18,6	21,8
Netto finansinntekter	0,2	0,1	0,6	0,5	0,7
Resultat før skatt	5,4	6,8	17,1	19,1	22,5
Skattekostnad	-1,2	-1,6	-3,9	-4,6	-5,2
Resultat etter skatt	4,2	5,1	13,2	14,5	17,2

Resultat før skatt hittil i år ble 17 (19) mill. kroner. Ved utgangen av september hadde alle bankene i SpareBank 1 alliansen, som de første bankene i landet, satt i drift produktet «Utsett Betaling Mobilbank». Dette produktet gjør det mulig for kunder å utsette regningsbetalinger i mobilbanken. Denne produktutviklingen er hovedforklaringen på økningen i driftskostnadene.

Driftsinntektene på 150 mill. kroner er på samme nivå som i fjor. Det er besluttet å utfisjonere den delen av inkassovirksomheten som er knyttet til SpareBank 1 Portefølje AS, som etablerer egen innfordring gjennom sitt 100 % eide datterselskap Confide AS.

LOfavør AS

LOfavør AS (tidligere SpareBank 1 Medlemskort AS) har som formål å drifte LO-forbundenes felles medlemsdatabase for medlemskortleveranse, innkreving av forsikringspremie for kollektiv forsikring, samt drift og administrasjon av fordelingsprogrammet LOfavør for over 920.000 medlemmer. Selskapet samarbeider tett med LO og forbundene. SpareBank 1 Gruppen AS eier 51 % av aksjene i selskapet. De øvrige 49 % eies av LO.

Resultatutvikling:

Mill. kroner	3. kvartal		Per 3. kvartal		Året
	2018	2017	2018	2017	2017
Driftsinntekter	15,7	17,9	46,9	51,1	76,0
Driftskostnader	-15,5	-16,7	-45,5	-47,2	-69,2
Driftsresultat	0,2	1,1	1,4	3,8	6,8
Netto finansinntekter	0,2	0,1	0,5	0,3	0,4
Resultat før skatt	0,4	1,2	1,8	4,1	7,2
Skattekostnad	-0,1	-0,3	-0,4	-1,0	-1,7
Resultat etter skatt	0,3	0,9	1,4	3,1	5,4

SPAREBANK 1 SPLEIS AS

SpareBank 1 Spleis AS organiserer folkefinansiering ved å bidra til innsamling av midler til bestemte formål, eksempelvis klubber, foreninger og lag som har behov for penger til ulike tiltak.

Resultatutvikling:

Mill. kroner	3. kvartal		Per 3. kvartal	Året
	2018	2018	2018	2017
Driftsinntekter	0,2	0,8		3,4
Driftskostnader	-3,5	-10,3		-2,5
Driftsresultat	-3,3	-9,5		0,9
Netto finans	0,1	0,2		0,0
Resultat før skatt	-3,2	-9,3		0,9
Skattekostnad	0,7	2,1		-0,2
Resultat etter skatt	-2,5	-7,1		0,7

SpareBank 1 Gruppen AS kjøpte alle aksjene i SpareBank 1 Spleis AS fra SpareBank 1 Banksamarbeidet DA med regnskapsmessig virkning fra 1. januar 2018. Selskapet ble etablert i 2017. Hittil i år har SpareBank 1 Spleis AS hatt 3.371 nye aktive spleiser og det er totalt blitt innsamlet 36 mill. kroner.

SPAREBANK 1 GRUPPEN AS (MORSELSKAP)

Driftskostnadene i SpareBank 1 Gruppen AS var 58 mill. kroner per 3. kvartal. Dette var 3 mill. kroner høyere enn i samme periode i fjor. Selskapet hadde netto finanskostnader på 33 mill. kroner, som er 1 mill. kroner lavere enn i samme periode i fjor.

UTSIKTENE FOR RESTEN AV ÅRET

SpareBank 1 Forsikring AS er en av to tilbydere av ny tjenestepensjon (hybrid). Det er økende interesse for produktet, både fra dem som har privat ytelsespensjon og fra dem som har offentlig tjenestepensjon. SpareBank 1 Forsikring AS har tatt en ledende posisjon i hybridpensjonsmarkedet, og er godt posisjonert til å opprettholde rollen som markedsleder fremover. Det er fortsatt et udekket behov for individuell risikoforsikring i markedet og selskapet forventer videre lønnsom vekst.

SpareBank 1 Skadeforsikring AS har over tid, gjennom tilfredsstillende prising og risikoseleksjon, samt kostnadsreduksjoner på erstatningssiden, oppnådd en god underliggende lønnsomhet for virksomheten. Det er en iboende risiko for at ekstremvær og større skadehendelser kan føre til svingninger i det forsikringstekniske resultatet. Selskapet har hatt svært godt salg innenfor flere viktige produktområder så langt i år, og det forventes at selskapet vil øke sine markedsandeler ytterligere i løpet av 2018.

Den 24. september 2018 inngikk SpareBank 1 Gruppen AS og DNB ASA en avtale om å slå sammen sine skadeforsikringsvirksomheter. SpareBank 1 Gruppen AS skal ha en eierandel på 65 % og DNB ASA 35 % i det nye selskapet. DNB har en opsjon på å kjøpe seg opp til 40 % eierandel. Fusjonen vil etter planen gjennomføres 1. januar 2019, forutsatt godkjenning fra Finanstilsynet. Turid Grotmoll, konsernsjef i SpareBank 1 Gruppen, er utpekt som leder av det nye skadeforsikringsselskapet. Selskapet vil ha som mål å bli markedsledende på kundetilfredshet, vekst og lønnsomhet. Dette skal oppnås gjennom å være ledende på forsikring i bankdistribusjon, samtidig som man ligger i front med digital innovasjon og løsninger med fokus på kundenes behov. Styret forventer at det nye selskapet innen rimelig tid vil gi et høyere resultatbidrag til SpareBank 1 Gruppen AS enn nåværende skadeforsikringsselskap.

ODIN Forvaltning Konsern jobber kontinuerlig med å redusere kostnadene. Dette er nødvendig i en situasjon med press på marginene. Reduserte forvaltningshonorarer og innføring av andelsklasser har medført lavere marginer, noe som krever høyere volumer fremover. Selskapets satsing på eget salg forventes å bidra til dette.

God underliggende drift og lønnsom vekst innenfor de fleste forretningsområdene, gir grunnlag for et godt resultat for 2018. Samtidig er det viktig å peke på at SpareBank 1 Gruppen gjennom sine ulike datterselskap er eksponert mot verdipapirmarkedet, og at utvikling i børskurser og renter vil påvirke inntjeningen i konsernet fremover.

Regnskapet per 30. september 2018 er ikke revidert.

Oslo, 18. oktober 2018

Styret i SpareBank 1 Gruppen AS

RESULTATREGNSKAP SPAREBANK 1 GRUPPEN

Konsernet

Mill. kroner	30.09.2018	30.09.2017	3. kv 2018	3. kv 2017	31.12.2017
Premieinntekter skadeforsikring	4 312	4 083	1 476	1 396	5 488
Premieinntekter livsforsikring	6 979	5 797	1 938	1 948	7 642
Netto premieinntekter forsikring	11 291	9 880	3 414	3 344	13 129
Renteinntekter	236	194	76	68	268
Rentekostnader	-131	-128	-45	-43	-173
Netto renteinntekter	106	66	31	26	95
Provisjonsinntekter	600	682	158	232	904
Provisjonskostnader	-995	-1 014	-334	-343	-1 337
Netto provisjonsinntekter	-395	-332	-176	-111	-433
Netto inntekter fra finansielle instrumenter til virkelig verdi over resultatet	1 354	2 796	868	948	3 639
Netto inntekter fra obligasjoner til amortisert kost	214	179	73	65	247
Netto inntekter fra obligasjoner holde-til-forfall	85	109	27	36	135
Netto inntekter investeringseiendommer	333	205	54	53	779
Utbytte og konsernbidrag fra datterselskaper	10	7	-	-	8
Andre inntekter	217	230	68	71	313
Sum netto inntekter	13 215	13 139	4 360	4 431	17 911
Forsikringsytelser og erstatninger i skadeforsikring	2 826	2 532	927	874	3 321
Endringer i andre tekniske avsetninger og sikkerhetsavsetninger mv. i skadeforsikring	24	9	-4	-4	68
Forsikringsytelser og ersatninger i livsforsikring	2 254	2 206	714	649	2 867
Endringer i avsetninger i livsforsikring	5 182	5 362	1 661	1 887	7 298
Driftskostnader	1 560	1 463	549	448	1 977
Avskrivninger og nedskrivninger	115	111	39	37	149
Andre kostnader	9	18	3	4	22
Sum kostnader	11 970	11 702	3 888	3 898	15 703
Driftsresultat	1 245	1 437	472	533	2 208
Andel av resultat fra tilknyttede selskaper og felleskontrollert virksomhet regnskapsført etter egenkapitalmetoden	-	-	-	-	2
Resultat før skattekostnad	1 245	1 437	472	533	2 210
Skattekostnad	275	314	103	121	398
Resultat etter skatt	970	1 123	369	412	1 811
Kontrollerende interesses andel	969	1 121	369	411	1 809
Ikke-kontrollerende interesses andel	1	2	0	0	3

RESULTATREGNSKAP SPAREBANK 1 GRUPPEN (forts.)

Morselskapet

Mill.kroner	30.09.2018	30.09.2017	3. kv 2018	3. kv 2017	31.12.2017
Renteinntekter	16	22	6	6	27
Rentekostnader	-59	-63	-22	-20	-81
Netto renteinntekter	-43	-41	-15	-14	-54
Netto inntekter fra finansielle instrumenter til virkelig verdi over resultatet	-	-	-	-	-
Utbytte og konsernbidrag fra datterselskaper	2 103	1 916	-	-	1 917
Andre inntekter	-	-	-	-	-
Sum netto inntekter	2 061	1 875	-15	-14	1 862
Driftskostnader	58	55	19	11	69
Avskrivninger og nedskrivninger	-	-	-	-	-
Andre kostnader	1	0	1	-	0
Sum kostnader	59	55	20	11	69
Resultat før skattekostnad	2 002	1 820	-35	-25	1 793
Skattekostnad	177	337	-9	-17	324
Resultat etter skatt	1 824	1 483	-27	-8	1 470

UTVIDET RESULTATREGNSKAP

Oppstilling over regnskapsførte inntekter, kostnader og verdiendringer

Konsernet

Mill. kroner	30.09.2018	30.09.2017	3. kv 2018	3. kv 2017	31.12.2017
Resultat fra resultatregnskapet	970	1 123	369	412	1 811
OPPSTILLING AV ANDRE INNTEKTER OG KOSTNADER					
Poster som ikke vil bli reklassifisert til resultatet:					
Ny måling av netto ytelsespensjon	-	-6	-	0	-5
Revaluering eiendom	44	65	14	12	177
Verdiregulering allokert til forsikringskunder	-35	-51	-11	-9	-141
Skatt	-2	-2	-1	-1	-8
Sum	7	6	2	2	23
Poster som senere vil bli reklassifisert til resultatet:					
Omregningsdifferanse	-	-	-	-	1
Verdiendring aksjer tilgjengelig for salg	4	4	7	0	15
Skatt	-	-	-	-	-
Sum	4	4	7	-	16
Andre inntekter og kostnader (etter skatt)	10	10	9	2	39
Totalt regnskapsførte inntekter, kostnader og verdiendringer	980	1 133	378	414	1 851
Andel kontrollerende interesse	980	1 131	378	413	1 848
Andel ikke-kontrollerende interesse	1	2	-	0	3

Morselskapet

Mill. kroner	30.09.2018	30.09.2017	3. kv 2018	3. kv 2017	31.12.2017
Resultat fra resultatregnskapet	1 824	1 483	-27	-8	1 470
OPPSTILLING AV ANDRE INNTEKTER OG KOSTNADER					
Poster som ikke vil bli reklassifisert til resultatet:					
Ny måling av netto ytelsespensjon	-	-8	-	0	-8
Skatt	-	2	-	-0	2
Sum	-	-6	-	0	-6
Poster som senere vil bli reklassifisert til resultatet:					
Verdiendring aksjer tilgjengelig for salg	4	4	7	0	15
Sum	4	4	7	0	15
Andre inntekter og kostnader (etter skatt)	4	-2	7	0	9
Totalt regnskapsførte inntekter, kostnader og verdiendringer	1 828	1 481	-20	-8	1 479

BALANSE SPAREBANK 1 GRUPPEN

Morselskapet			Konsernet	
30.09.2018	31.12.2017	Mill. kroner	30.09.2018	31.12.2017
EIENDELER				
66	55	Eiendel ved utsatt skatt	-	-
-	-	- Goodwill	761	761
-	-	- Andre immaterielle eiendeler	250	246
6 991	6 732	Investering i datterselskaper	-	0
10	10	Investering i tilknyttet selskap og felleskontrollert virksomhet	16	16
-	-	- Eiendom, anlegg og utstyr	1 190	1 188
-	-	- Fordring på reassurandør	705	787
3	6	Andre eiendeler	30	62
-	-	- Investeringseiendommer	5 603	5 164
-	-	- Obligasjoner holdt til forfall	2 212	2 705
-	-	- Obligasjoner til amortisert kost	9 404	8 455
113	111	Verdipapirer – tilgjengelig for salg	128	118
2 226	1 832	Utlån til kunder og fordringer på kredittinstitusjoner	2 857	2 628
-	-	- Verdipapirer til virkelig verdi	49 955	45 607
-	-	- Finansielle derivater	284	51
1	2	Finansielle eiendeler	142	89
-	-	- Fordring på forsikringstaker	2 329	2 074
584	330	Bankinnskudd og kontanter	871	706
9 995	9 078	SUM EIENDELER	76 735	70 658
EGENKAPITAL OG GJELD				
2 400	2 400	Innskutt egenkapital	2 400	2 400
2 674	2 329	Opptjent egenkapital	5 338	5 852
-	-	- Annen egenkapital - ikke resultatført	-	-
-	-	- Ikke-kontrollerende eierinteresser	13	12
5 074	4 729	Sum egenkapital	7 752	8 265
286	283	Ansvarlig lånekapital og fondsobligasjoner	1 288	1 285
-	-	- Forsikringsmessige avsetninger i livsforsikring	53 135	47 758
-	-	- Premie og erstatningsavsetninger i skadeforsikring	7 149	7 066
75	64	Netto pensjonsforpliktelser	93	82
-	-	- Forpliktelse ved utsatt skatt	1 339	1 423
-	-	- Betalbar skatt	267	118
-	-	- Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	-	-
-	-	- Gjeld vedrørende gjenforsikring	18	28
-	-	- Finansielle derivater	9	106
14	1	Finansielle forpliktelser	1 734	1 006
4	7	Andre forpliktelser	249	274
4 540	3 994	Innskudd fra og gjeld til kunder og kredittinstitusjoner	3 703	3 246
9 995	9 078	SUM EGENKAPITAL OG GJELD	76 735	70 658

BEVEGELSE I EGENKAPITAL

Konsernet

Mill. kroner	Aksjekapital	Overkurs	Opptjent Egenkapital	Ikke kontrollerende interesser	Sum Egenkapital
Egenkapital per 01.01.2017	1 956	444	5 287	10	7 697
Årets resultat	-	-	1 121	2	1 123
Årets utvidede resultat	-	-	10	0	10
Årets totalresultat	-	-	1 131	2	1 133
Utbetalt utbytte	-	-	(1 170)	-	(1 170)
Sum transaksjoner med aksjeeiere	-	-	(1 170)	-	(1 170)
Andre føringer direkte mot egenkapital	-	-	55	-	55
Andre føringer direkte mot egenkapital	-	-	55	-	55
Egenkapital per 30.09.2017	1 956	444	5 303	11	7 715
Egenkapital per 01.01.2018	1 956	444	5 852	12	8 265
Årets resultat	-	-	969	1	970
Årets utvidede resultat	-	-	10	-	10
Årets totalresultat	-	-	980	1	980
Utbetalt utbytte	-	-	(1 469)	-	(1 469)
Sum transaksjoner med aksjeeiere	-	-	(1 469)	-	(1 469)
Andre føringer direkte mot egenkapital	-	-	(24)	-	(24)
Andre føringer direkte mot egenkapital	-	-	(24)	-	(24)
Egenkapital per 30.09.2018	1 956	444	5 338	13	7 752

BEVEGELSE I EGENKAPITAL

Morselskapet

Mill. kroner	Aksjekapital	Overkurs	Opptjent egenkapital	Sum egenkapital
Egenkapital per 01.01.2017	1 956	444	2 020	4 420
Årsresultat	-	-	1 483	1 483
Årets utvidede resultat	-	-	-2	-2
Årets totalresultat	-	-	1 481	1 481
Utbetalt utbytte	-	-	-1 170	-1 170
Sum transaksjoner med aksjeeiere	-	-	-1 170	-1 170
Egenkapital per 30.09.2017	1 956	444	2 331	4 732
Egenkapital per 01.01.2018	1 956	444	2 329	4 729
Årsresultat	-	-	1 824	1 824
Årets utvidede resultat	-	-	4	4
Årets totalresultat	-	-	1 828	1 828
Utbetalt utbytte	-	-	-1 469	-1 469
Sum transaksjoner med aksjeeiere	-	-	-1 469	-1 469
Andre føringer direkte mot egenkapital	-	-	-13	-13
Andre føringer direkte mot egenkapital	-	-	-13	-13
Egenkapital per 30.09.2018	1 956	444	2 674	5 074

KONTANTSTRØMOPPSTILLING

Morselskapet			Konsernet		
30.09.2018	30.09.2017 ¹	2017 ¹ Mill. kroner	30.09.2018	30.09.2017 ¹	2017 ¹
Kontantstrømmer fra operasjonelle aktiviteter					
1 824	1 483	1 793	970	1 123	2 210
-2 103	-1 916	-1 916	-10	-7	-7
-	-	-	-	-	-2
-	-	-	115	112	149
-	-	-	-	-	-
-	-	-	-167	-55	-582
-	-	-	-438	-1 417	-1 616
-	-	-	5	6	6
1	3	3	1	4	4
43	41	54	-106	-66	-95
-54	-61	-83	-126	-126	-175
16	22	27	239	196	268
3	11	13	4	-40	-41
-188	-325	-319	-188	-426	-334
-	-	-	82	100	128
-	-	-	-	-	-
3	-	-38	-629	-169	-286
-188	64	-	400	-	-
-	-	-	5 468	5 491	7 339
-	72	199	19	-	5 711
-394	-	-	-16	-355	-5 626
-	357	-6	606	-42	-436
-	-	-	-	-	-
544	-	-	-4 239	-2 388	-3 780
-	-	-	-1 000	-1 333	-1 727
187	-	-	541	571	594
-121	-249	-272	1 532	1 180	1 703
Kontantstrømmer fra investeringsaktiviteter					
-	-	-	-	-	-
-	-	-	-7	-2	-2
2 103	1 916	1 916	10	7	7
-48	-170	-170	-	-	-
-	-	-	-272	-85	-
-	-	-	-	-	-77
-	-	-	-57	-59	-
-	-	-	-26	-27	-30
-	-	-	1	-7	-6
1 844	1 746	1 746	-351	-173	-206
Kontantstrømmer fra finansieringsaktiviteter					
-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-
-1 469	-1 170	-1 170	-1 469	-1 170	-1 170
-	-	-	-	-	-
-	-	-	452	5 120	-
-	-	-	-	-5 147	-605
-1 469	-1 170	-1 170	-1 017	-1 197	-1 775
254	327	304	165	-190	-278
330	27	27	706	984	984
584	354	330	871	794	706

Solvens II trådte i kraft 1. januar 2016. I SpareBank 1 Gruppen konsern er selskapene SpareBank 1 Gruppen AS, SpareBank 1 Forsikring AS og SpareBank 1 Skadeforsikring AS direkte underlagt Solvens II forskriften. SpareBank 1 Gruppen rapporterer etter Solvens II konsolidert for konsernet. Solvenskapitalkravet beregnes ved bruk av standardmetoden i henhold til Solvens II forskriften. ODIN Forvaltning AS, SpareBank 1 Factoring AS og SpareBank 1 Portefølje AS tas med i konsernets solvenskapital med ansvarlig kapital og kapitalkrav. Øvrige datterselskaper tas inn etter egenkapitalmetoden.

I henhold til Solvens II forskriften deles solvenskapitalen inn i tre kapitalgrupper. Kapitalgruppe 1 består av innskutt og opptjent egenkapital, avstemmingsreserve og årsresultat. Solvenskapitalen er justert for fremtidig utbetaling av utbytte. Kapitalgruppe 2 består av ansvarlig lån, naturskadefondet, og risikoutjevningfond. SpareBank 1 Gruppen har ikke kapital i gruppe 3.

Solvenskapital per 30.9.18	SpareBank 1 Gruppen konsolidert				
	Total	Tier 1 ubegrenset	Tier 1 Begrenset	Tier 2	Tier 3
MNOK					
Innskutt egenkapital	2 400	2 400			
Avstemmingsreserve	8 744	8 744			
Ansvarlig lån	1 288			1 288	
Risikoutjevningfond	53			53	
Avsetning naturskadefondet	871			871	
Solvenskapital	13 357	11 144		2 213	

Solvenskapitalkrav og solvensmargin

Solvenskapitalkravet er beregnet konsolidert for selskapene underlagt Solvens II. Estimerte markedsverdier stresses ved forhåndsdefinerte stress etter standardmetoden. Solvenskapitalkravet gis ved summen av endringer i solvenskapital, som følge av stressene, fratrukket korrelasjonseffekter. For SpareBank 1 Gruppen konsern er særskilt markedsrisiko og livsforsikringsrisiko de største risikoeksponeringene. Konsernet har videre vesentlig eksponering mot helse- og skadeforsikringsrisiko.

Kapitalkrav SpareBank 1 Gruppen konsolidert	MNOK		
	30.9.18	30.6.18	Endring
Netto tall risikomoduler			
Markedsrisiko	3 948	3 972	-24
Skadeforsikringsrisiko	1 586	1 543	43
Helseforsikringsrisiko	2 548	2 560	-13
Livsforsikringsrisiko	5 457	5 028	429
Motpartsrisiko	219	251	-32
Kapitalkrav før diverifisering totalrisiko	13 757	13 353	404
Korrelasjonseffekt totalrisiko	-4 704	-4 610	-95
Kapitalkrav før operasjonell risiko	9 053	8 744	309
Operasjonell risiko	360	355	5
Regulatoriske kapitalkrav for andre finansforetak	527	580	-53
Jusatering kundemidler gruppenivå	125	107	18
Tapsabsorberende evne effekt utsatt skattefordel	-2 384	-2 302	-83
Kapitalkrav	7 681	7 485	195
Solvenskapital	13 357	13 006	351
Solvensmargin	174%	174%	0%
Minstekapitalkrav	2 302	2 223	80

NOTE 1- REGNSKAPSPRINSIPPER

Regnskapene for 3. kvartal 2018 for konsernet inkluderer SpareBank 1 Gruppen AS med datterselskaper og tilknyttede selskaper. Regnskapet per 3. kvartal 2018 er satt opp i overensstemmelse med IAS 34 «Delårsrapportering». Regnskapene for 3. kvartal 2018 inneholder ikke all informasjon som kreves i et fullstendig årsregnskap. Konsernet har ikke foretatt vesentlige endringer i anvendte regnskapsprinsipper og beregningsmetoder i 2018. En beskrivelse av regnskapsprinsipper og beregningsmetoder som er benyttet ved avleggelse av regnskapet fremkommer i årsrapporten for 2017. Års- og delårsregnskapet er utarbeidet i samsvar med IFRS godkjent av EU.

NOTE 2- ESTIMATER OG SKJØNNMESSIGE VURDERINGER

Konsernet utarbeider estimater og gjør antakelser/forutsetninger knyttet til fremtiden. Estimater og skjønsmessige vurderinger evalueres løpende og er basert på historisk erfaring og andre faktorer, inklusive forventninger om fremtidige hendelser som anses rimelig under nåværende omstendigheter. De regnskapsestimater som følger av dette vil per definisjon sjelden være fullt i samsvar med det endelige utfall. Estimater og antakelser/forutsetninger som representerer en betydelig risiko for vesentlige endringer i balanseført verdi på eiendeler og gjeld er drøftet i note 3 i årsrapporten for 2017 og note 7 i denne kvartalsrapporten.

NOTE 3- NÆRSTÅENDE PARTER

Det overordnede prinsipp for transaksjoner mellom SpareBank 1 Gruppen AS og nærstående parter er at disse skal være i samsvar med vanlige forretningsmessige vilkår. For tjenester kjøpt direkte fra konsernselskaper, samt for fellestjenester som SpareBank 1 Gruppen AS kjøper fra datterselskaper og Alliansen gjennom SpareBank 1 Banksamarbeidet DA benyttes kostnadsdelingsprinsippet uten fortjenestpåslag. For øvrige transaksjoner mellom SpareBank 1 Gruppen AS og konsernselskaper benyttes påslag og markedsmessige vurderinger for å fastsette prisen på transaksjoner.

NOTE 4- SEGMENTINFORMASJON

Mill. kroner	Livsforsikrings-virksomhet		Skadeforsikrings-virksomhet		Fondsforvaltning		Inkasso og factoringvirksomhet		Øvrig virksomhet		Konsernposterings		Sum	
	30.09.2018	30.09.2017	30.09.2018	30.09.2017	30.09.2018	30.09.2017	30.09.2018	30.09.2017	30.09.2018	30.09.2017	30.09.2018	30.09.2017	30.09.2018	30.09.2017
Sum inntekter ¹	8 474	8 595	4 088	3 938	297	291	341	298	2 109	1 926	(2 093)	(1 909)	13 215	13 139
Segmentresultat	464	499	682	852	92	85	105	85	1 994	1 824	(2 093)	(1 909)	1 245	1 437
Resultat etter skatt	349	374	557	698	69	64	79	64	1 819	1 486	(1 903)	(1 564)	970	1 123
Minoritetens andel av resultat	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(1)	(2)	(1)	(2)
Eiendeler pr. segment	59 743	52 333	13 051	11 940	382	357	3 050	2 709	10 120	9 041	(9 610)	(8 504)	76 735	67 876
Sum forpliktelser	55 823	48 374	8 880	7 707	129	78	2 152	1 851	4 978	4 287	(2 978)	(2 135)	68 984	60 161

¹ Kostnader relatert direkte til inntekten er inkludert.

SpareBank 1 Gruppen konsern har ingen sekundærsegmentrapportering.

NOTE 5- PENSJONSORDNING

Alle selskapene i SpareBank 1 Gruppen konsern har utviklet den ytelesesbaserte pensjonsordningen i 2017. De ansatte har enten hybridpensjon eller innskuddspensjon. Det foreligger kun noen få usikrede lederpensjoner.

NOTE 6- FINANSIELLE DERIVATER

GENERELL BESKRIVELSE

Valutaterminforretninger: Avtaler om å kjøpe eller selge et bestemt valutabeløp på et fremtidig tidspunkt til en avtalt vekslingskurs mot en annen valuta.

Rentebytteavtaler: Avtaler om å bytte rentebetingelser over en på forhånd avtalt periode og til et avtalt beløp

Opsjoner: Avtale hvor selger gir kjøper rett, men ikke plikt til enten å selge eller kjøpe et finansielt instrument eller valuta før eller på et bestemt tidspunkt og til en forhåndsavtalt pris.

Alle derivater blir bokført til virkelig verdi over resultatet. Gevinster blir ført som eiendeler og tap ført som gjeld for alle rentederivater.

Konsernet 3. kvartal 2018

Mill. kroner	Kontraktsum	Virkelig verdi eiendeler	Virkelig verdi forpliktelse
Aksjeinstrumenter			
Aksje Swap	0	5	5
Aksje swap	0	5	5
VALUTAINSTRUMENTER			
Valutainstrumenter	22 752	276	-
Valutaterminer	22 752	276	-
RENTEINSTRUMENTER			
Rentebytteavtaler (swap) (dekker også cross count)	1 481	2	3
Andre rentekontrakter	134	-	1
Sum renteinstrumenter	1 615	2	4
Sum finansielle derivater	24 368	284	9

KONSERNET 2018

Oppstilling vedrørende motregningsrett 3. kvartal 2018

Finansielle eiendeler

Instrument	FD4	FD5	FD6	FD7	FD8
Aksjeinstrumenter	5	0	5	0	5
Valutainstrumenter	276	0	276	0	276
Renteinstrumenter	2	0	2	0	2
Sum	284	-	284	-	284

Finansielle forpliktelse

Instrument	Brutto balanseført beløp	Balanseført beløp som nettoføres	Nettobeløp i balansen	Beløpet som ikke er nettopresentert i balansen	Beløp etter mulige nettooppgjør
Aksjeinstrumenter	5	0	5	0	5

Valutainstrumenter	0	0	0	0	5
Renteinstrumenter	4	0	4	0	0
Sum	9	-	9	-	9

KONSERNET 2017

Sum finansielle derivater

Finansielle eiendeler

Instrument	FD4	FD5	FD6	FD7	FD8
Valutainstrumenter	42	-	42	-	42
Renteinstrumenter	10	-	10	-	10
Sum	51	-	51	-	51

Finansielle forpliktelser

Instrument	Brutto balanseført beløp	Balanseført beløp som nettoføres	Nettobeløp i balansen	Beløpet som ikke er nettopresentert i balansen	Beløp etter mulige nettooppgjør
Valutainstrumenter	106	-	106	-	106
Sum	106	-	106	-	106

NOTE 7- VERDSETTELSESHIERARKI

Konsernet 3. kvartal 2018	NIVÅ 1	NIVÅ 2	NIVÅ 3	Sum
	Mill. kroner	Kvoterte priser i aktive markeder	Verdsettelses-teknikk basert på observerbare markedsdata	
Verdipapirer – tilgjengelig for salg	-	40	86	127
Verdipapirer - utpekt til virkelig verdi over resultat	39 057	10 897	-	49 954
<i>Herav aksjer og andeler</i>	21 907	-	-	21 907
<i>Herav obligasjoner og sertifikater</i>	17 150	9 980	-	27 130
<i>Herav andre verdipapirer</i>	-	917	-	917
Finansielle derivater	-	284	-	284
<i>Herav renteinstrumenter</i>	-	2	-	2
Sum eiendeler	39 057	11 222	86	50 365
Finansielle derivater	-	9	-	9
<i>Herav aksjeinstrumenter</i>	-	5	-	5
<i>Herav valutainstrumenter</i>	-	-	-	-
<i>Herav renteinstrumenter</i>	-	4	-	4
Sum forpliktelser	-	9	-	9
Avstemming av nivå 3				
FINANSIELLE INSTRUMENTER TIL VIRKELIG VERDI		Aksjer og andeler	Obligasjoner og sertifikater	Andre verdipapirer
Inngående balanse		79	-	-
Kapitalnedsettelse		-	-	-
Utgående balanse		86	-	-
Total gevinster og tap realiserte og urealisert som er ført over resultatet		-	-	-
Netto inntekter fra finansielle eiendeler tilgjengelig for salg		-	-	-
Sum total gevinster og tap realiserte og urealisert som				
Total gevinster og tap urealisert som er ført over resultatet		-	-	-
Netto inntekter fra finansielle eiendeler tilgjengelig for salg		-	-	-

Konsernet 2017	NIVÅ 1	NIVÅ 2	NIVÅ 3	Sum
	Kvoterte priser i aktive markeder	Verdsettelses- teknikk basert på observerbare markedsdata	Verdsettelses- teknikk basert på ikke observerbare markedsdata	
Mill. kroner				
Verdipapirer – tilgjengelig for salg	-	39	79	118
Verdipapirer – holdt for handelsformål	-	-	-	-
<i>Herav aksjer og andeler</i>	-	-	-	-
<i>Herav obligasjoner og sertifikater</i>	-	-	-	-
Verdipapirer - utpekt til virkelig verdi over resultat	33 835	11 772	-	45 607
<i>Herav aksjer og andeler</i>	18 841	-	-	18 841
<i>Herav obligasjoner og sertifikater</i>	14 994	11 096	-	26 090
<i>Herav andre verdipapirer</i>	-	676	-	676
Finansielle derivater	-	51	-	51
<i>Herav renteinstrumenter</i>	-	10	-	10
Sum eiendeler	33 835	11 863	79	45 777
Finansielle derivater	-	106	-	106
<i>Herav aksjeinstrumenter</i>	-	-	-	-
<i>Herav valutainstrumenter</i>	-	106	-	106
<i>Herav renteinstrumenter</i>	-	-	-	-
Sum forpliktelser	-	106	-	106

Avstemming av nivå 3

FINANSIELLE INSTRUMENTER TIL VIRKELIG VERDI	Aksjer og andeler	Obligasjoner og sertifikater	Andre verdipapirer
Inngående balanse	71	-	-
Netto verdiendring ført over utvidet resultat mot egenkapitalen (se endring i egenkapital)	9	-	-
Utgående balanse	79	-	-

Total gevinster og tap realiserte og urealisert som er ført over resultatet

- - -

Netto inntekter fra finansielle eiendeler tilgjengelig for salg

0 - -

Sum total gevinster og tap realiserte og urealisert som er ført

Total gevinster og tap urealisert som er ført over resultatet

- - -

Netto inntekter fra finansielle eiendeler tilgjengelig for salg

- - -

Overføring mellom nivå 1 og 2

FINANSIELLE INSTRUMENTER TIL VIRKELIG VERDI	Aksjer og andeler	Obligasjoner og sertifikater	Andre verdipapirer
Overført fra nivå 1 til nivå 2	Aksjer og andeler	Obligasjoner og	Andre
Overført fra nivå 1 til nivå 2	-	-	-

NOTE VERDSETTELSESHIERARKI

Hoveddelen av selskapets finansielle eiendeler er vurdert til virkelig verdi. Virkelig verdi er det beløpet den enkelte eiendel kan omsettes for i en velordnet transaksjon mellom markedsaktører på måletidspunktet under de gjeldende markedsforhold.

Ved beregning av virkelig verdi benyttes ulike metoder og teknikker avhengig av type finansielle eiendeler og i hvilken grad de handles i aktive markeder. Eiendelene klassifiseres i sin helhet i en av tre verdsettelsesnivåer basert på det laveste nivå av verdsettelsesinformasjon som er betydningsfull for verdsettelsen av eiendelen.

Nivå 1

Kvoterte priser i aktive markeder anses som det beste estimat på en eiendels virkelige verdi. Eiendeler klassifiseres i nivå 1 dersom virkelig verdi er fastsatt basert på priser som er enkelt og regelmessig tilgjengelige og representerer faktiske og regelmessige forekommende markedstransaksjoner på en armlengdes avstand.

Følgende finansielle eiendeler er klassifisert under nivå 1

- Børsnoterte aksjer hvor det er daglig omsetning og andeler i aksje-, obligasjon- og pengemarkedsfond
- Statsobligasjoner og statssertifikater med fast avkastning

Nivå 2

Når kvoterte priser i aktive markeder ikke er tilgjengelige, fastsettes virkelig verdi for eiendelen ved hjelp av verdsettelsesmetoder som baserer seg på observerbare markedsdata. Eiendeler klassifiseres i nivå 2 dersom virkelig verdi er fastsatt med referanse til priser som ikke er kvoterte, men som er observerbare enten direkte (som priser) eller indirekte (derivert fra priser).

Følgende finansielle instrumenter er klassifisert under nivå 2

- Valutaterminer, fremtidige renteaftaler, aksje- og valutaswapper hvis virkelig verdi er derivert fra verdien av underliggende instrument
- Obligasjoner og sertifikater som ikke er noterte, eller er noterte, men hvor det ikke forekommer regelmessige transaksjoner. De unoterte instrumentene verdsettes basert på observerbare rentekurver og estimert kredittspread der hvor det er aktuelt

Nivå 3

Når verken kvoterte priser i aktive markeder eller observerbare markedsdata er tilgjengelige, fastsettes virkelig verdi ved hjelp av verdsettelsesteknikker som ikke er basert på observerbare markedsdata. Eiendeler klassifiseres i nivå 3 dersom virkelig verdi er fastsatt uten å være basert på verken kvoterte priser i aktive markeder eller observerbare markedsdata.

Konsernet har en helt ubetydelig post klassifisert under nivå 3.

Bevegelser mellom nivåene skjer når karakter rundt input til verdsettelse endrer seg.

NOTE 8- VERDIPAPIRER TIL VIRKELIG VERDI

Konsernet	3. kvartal 2018	2017
AKSJER OG ANDELER	Bokført verdi/ virkelig verdi	Bokført verdi/ virkelig verdi
Mill. kroner		
Norske aksjer	195	-
Norske aksjefond	3 336	-
Utenlandske aksjer	12	-
Utenlandske aksjefond	18 365	-
Sum aksjer og andeler til virkelig verdi	21 908	-
OBLIGASJONER OG SERTIFIKATER	3. kvartal 2018	2017
Mill. kroner	Bokført verdi/ virkelig verdi	Bokført verdi/ virkelig verdi
<u>Norske</u>		
Sum norske obligasjoner og sertifikater	20 620	19 785
<u>Utenlandske</u>		
Sum utenlandske obligasjoner og sertifikater	6 510	6 305
Sum obligasjoner og sertifikater til virkelig verdi	27 130	26 090
ANDRE VERDIPAPIRER	3. kvartal 2018	2017
Mill. kroner	Bokført verdi/ virkelig verdi	Bokført verdi/ virkelig verdi
Andre finansielle eiendeler	917	676
Sum andre finansielle verdipapirer til virkelig verdi	917	676
Sum finansielle eiendeler til virkelig verdi	49 955	26 766

NOTE 9- NØKKELTALL

	3. kv 2018	2. kv 2018	1. kv 2018	4. kv 2017	3. kv 2017	Året 2017
Konsern						
Resultat etter skatt (MNOK)	368,9	416,7	184,4	689,0	411,5	1 811,3
Egenkapitalavkastning hiå. (%)	16,1 %	15,4 %	8,8 %	22,7 %	19,4 %	22,7 %
SB1 Forsikring						
Risikoresultat (MNOK)	168,0	99,0	97,6	104,1	70,7	334,2
Administrasjonsresultat (MNOK)	15,0	19,0	-4,8	0,2	21,2	5,4
Renteresultat (MNOK)	-72,0	74,0	167,2	385,5	200,6	753,3
Resultat etter skatt (MNOK)	118	163	82	276,7	148,7	671,4
SB1 Skadeforsikring						
Resultat fra forsikringsvirksomheten (MNOK)	217,0	131,0	102,0	226,2	208,6	776,2
Netto finansinntekter (MNOK)	83,0	133,0	13,2	233,5	87,7	526,3
Resultat etter skatt (MNOK)	239,0	226,0	92,0	391,5	238,2	1 089,5
Skadeprosent f.e.r (%) i kvartalet	62,8 %	67,9 %	66,1 %	56,2 %	62,6 %	60,5 %
Kostnadsprosent f.e.r (%) i kvartalet	22,9 %	23,5 %	23,7 %	23,7 %	22,7 %	24,2 %
Combined ratio f.e.r (%) i kvartalet	85,7 %	91,4 %	89,8 %	79,8 %	85,3 %	84,7 %
Bestandspremie (MNOK)	5 789	5 692	5 605	5 517	5 480	5 517
ODIN Forvaltning						
Forvaltningshonorar (MNOK)	101,0	97,7	96,3	100,6	99,7	389,8
Resultat etter skatt (MNOK)	26,7	22,4	19,0	14,7	23,4	79,1
Forvaltningskapital per kvartal (MNOK)	55 171	53 988	51 381	54 345	51 356	54 345
Markedsandel aksjefond hiå. (%)	6,0 %	7,3 %	7,3 %	7,6 %	7,6 %	7,6 %
Markedsandel kombinasjonsfond hiå. (%)	10,3 %	9,5 %	9,3 %	8,7 %	8,6 %	8,7 %
Fordringsadministrasjon						
Resultat etter skatt (MNOK)	20,9	28,7	29,0	26,7	23,5	91,0

SpareBank **1**

